

Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина
Кафедра іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій

WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
Bohdan Havrylyshyn Education
and Research Institute of International Relations
Department of Foreign Languages
and Information and Communication Technologies

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Співорганізатори:
Львівський національний університет
імені Івана Франка
“Асоціація вчителів англійської мови
“TESOL-Україна”

Університет Мармара (Туреччина)
Віденська вища педагогічна школа (Австрія)
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Академія WSB, Домброва Горніча (Польща)
Грузинсько-американський університет (Грузія)
Жешувський Університет (Польща)

In Partnership with:
Ivan Franko National University of Lviv
TESOL Ukraine Association
of English Language Teachers
Marmara University (Turkey)
The University College
of Teacher Education in Vienna (Austria)
Ljubljana School of Business (Slovenia)
WSB Academy, Dąbrowa Górnicza (Poland)
Georgian-American University (Georgia)
University of Rzeszow (Poland)

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної
науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЧНИХ
ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР»

21 березня 2025 року

PROCEEDINGS
of the International Scientific
and Practical Conference
“CONTEMPORARY TRENDS IN PHILOLOGICAL
AND PEDAGOGICAL RESEARCH:
NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSIONS”

MARCH 21st, 2025

Тернопіль, 2025 /Ternopil, 2025

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР»**
21 березня 2025 року

CONFERENCE PROCEEDINGS

**“CONTEMPORARY TRENDS IN PHILOLOGICAL AND PEDAGOGICAL
RESEARCH: NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSIONS”**
MARCH 21st, 2025

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

ім. Б. Д. Гаврилишина

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Співорганізатори:

Львівський національний університет імені Івана Франка

“Асоціація вчителів англійської мови “TESOL-Україна”

Університет Мармара (Туреччина)

Віденська вища педагогічна школа (Австрія)

Люблянська школа бізнесу (Словенія)

Академія WSB, Домброва Горніча (Польща)

Грузинсько-американський університет (Грузія)

Жешувський Університет (Польща)

WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY

Bohdan Havrylyshyn Education and Research Institute of International Relations

Department of Foreign Languages and Information and Communication Technologies

In Partnership with:

Ivan Franko National University of Lviv

TESOL Ukraine Association of English Language Teachers

Marmara University (Turkey)

The University College of Teacher Education in Vienna (Austria)

Ljubljana School of Business (Slovenia)

WSB Academy, Dąbrowa Górnicza (Poland)

Georgian-American University (Georgia)

University of Rzeszow (Poland)

Тернопіль, 2025 /Ternopil, 2025

Рецензенти:

Ольга КОСОВИЧ, д-р філол. наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Ярослава ГНЄЗДІЛОВА, д-р філол. наук, професор, декан факультету германської філології і перекладу Київського національного лінгвістичного університету

Редакційна колегія:

Людмила Крайняк, канд. філол. наук, доцент

Світлана Рибачок, канд. філол. наук, доцент

Людмила Морозовська, канд. філол. наук, доцент

Відповідальна за випуск – **Людмила Крайняк**, канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Західноукраїнського національного університету,
протокол № 6 від 26 березня 2025 р.*

Сучасні тенденції у філологічних та педагогічних дослідженнях: вітчизняний і міжнародний вимір: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21 березня 2025р, ЗУНУ, Тернопіль. 296 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції у філологічних та педагогічних дослідженнях: вітчизняний і міжнародний вимір», в яких висвітлюються філологічні та педагогічні проблеми сучасності, аналізуються результати теоретичних та прикладних досліджень у сфері лінгвістики, літературознавства, міжкультурної комунікації, перекладознавства та методики викладання іноземних мов.

Для аспірантів, науковців, викладачів гуманітарного циклу дисциплін, а також студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

За зміст наукових праць та достовірність наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори публікацій. У збірнику зберігається стилістика та орфографія авторів матеріалів.

ISBN 978–966–654–775–3

ЗМІСТ

AREA 1. LINGUISTICS / СЕКЦІЯ 1. МОВОЗНАВСТВО	12
<i>ІРИНА БАГАЧ</i>	
АНГЛІЙСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕРМІНИ: ПРИЧИНИ ПРЯМОГО ЗАПОЗИЧЕННЯ	12
<i>ТЕТЯНА БОДНАРЧУК, ТЕТЯНА БРИЧАЄВА</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПИСЬМІ У СТАРШОКЛАСНИКІВ	15
<i>ОЛЬГА ВАЛІГУРА</i>	
МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПАРАДИГМИ НАПРЯМІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ФОНЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	18
<i>ТЕТЯНА ДЕРНОВА, ОЛЕНА ЛАНСЬКИХ, ЛЮДМИЛА УСИК</i>	
ФУНКЦІОНАЛЬНІ СТИЛІ В АНГЛІЙСЬКОМУ ДІЛОВОМУ МОВЛЕННІ.....	21
<i>ОЛЕКСАНДРА ДУДА, ГРИГОРІЙ ПЕРЕЦЬ</i>	
НОВИННИЙ ТЕКСТ ЯК ОСОБЛИВИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ ФЕНОМЕН.....	25
<i>ВІКТОРІЯ КОЛІСНИК</i>	
АВТОРСЬКА РЕМАРКА В РОМАНІ ЕДІТ НЕСБІТ «ДІТИ ЗАЛІЗНИЦІ»	28
<i>ЛЮДМИЛА МОГЕЛЬНИЦЬКА</i>	
ДІАЛЕКТНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЖІВ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ	30
<i>ЛЮДМИЛА МОРОЗОВСЬКА, РУСЛАН БОЇЛО</i>	
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛОКАЛІЗАЦІЇ СИМВОЛІВ, СТЕРЕОТИПІВ ТА КУЛЬТУРНИХ ЕТАЛОНІВ У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ СУЧАСНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ	34
<i>ТЕТЯНА П'ЯТНИЧКА, СВІТЛАНА ГУМЕН</i>	
ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ	35
<i>ТЕТЯНА РЕДЧИЦЬ</i>	
ТЕРМІНОЛОГІЗАЦІЯ ТА ДЕТЕРМІНОЛОГІЗАЦІЯ ФАХОВОЇ ЛЕКСИКИ.....	39
<i>ОЛЬГА СТАНІСЛАВ</i>	
ВИКОРИСТАННЯ СОМАТИЗМІВ У ПОРТРЕТНИХ ОПИСАХ (на матеріалі французької мови).....	41
<i>MARIANA BANEVYCH</i>	
PRAGMATICS AND IDEOLOGY OF MODERN ENGLISH- LANGUAGE POLITICAL DISCOURSE	44
<i>ALLA ISHCHUK</i>	

OLHA HYRYLA, LIUBOV YURCHAK	
LINGUISTIC AND CULTURAL BARRIERS IN TRANSLATION.....	78
VIKTORIA NYTSPOL	
MACHINE TRANSLATION APPROACHES THAT RUN TRANSLATION SYSTEMS.....	80
NATALIIA RYBINA, ALINA BATKIVSKA	
THE LINGUISTIC FEATURES OF ARTICLE USAGE IN TRANSLATION	82
OKSANA SHOSTAK	
SIMULACRUM AND NATIONAL REALITY IN THE TRANSLATION OF DR. APOLLO BY DAVID TREUER.....	83
IRYNA STETSKO, OLENA KUPETSKA	
LOCALIZATION IN UKRAINIAN TRANSLATIONS OF AMERICAN FILMS CARS, DEADPOOL 2, FLUSHED AWAY, INSIDE OUT, OPEN SEASON	86
AREA 3. LITERARY STUDIES / СЕКЦІЯ 3.	
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО.....	89
ІРИНА БЕЛІНСЬКА	
ТРАДИЦІЇ ЛІТЕРАТУРНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ У ТВОРЧОМУ ОПРАЦЮВАННІ ГЕНРІ ФІЛДІНГА.....	89
СОФІЯ КОЗАК	
ФРЕЙМ «GEFÜHL» У ЛІТЕРАТУРНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ АВСТРИЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА С. ЦВЕЙГА).....	91
НАТАЛІЯ ЛІЩИНСЬКА	
МУЗИКА СЛОВА У РОМАНІ НАТАЛІЇ ГУРНИЦЬКОЇ «МЕЛОДІЯ КАВИ У ТОНАЛЬНОСТІ КАРДАМОНУ».....	93
МАРІЯ ШИМЧИШИН	
ІДЕНТИЧНІСТЬ І ПОЕТИКА УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	97
OLHA DOVBUSH, TETIANA HARASYM	
LITERARY ANTHROPOLOGY AND TRAUMA NARRATIVES.....	99
MICHELE VANGI	
VILÉM FLUSSER (1920-1991): LIFE AS A TRANSCULTURAL PROCESS	101
AREA 4. INTERCULTURAL COMMUNICATION / СЕКЦІЯ 4.	
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ.....	106
АЛЛА БИЧОК	
ЯКІСНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ: ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЄДНАННІ З ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВОМ	106

**ФРЕЙМ «GEFÜHL» У ЛІТЕРАТУРНОМУ ДИСКУРСІ
(НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ АВСТРІЙСЬКОГО
ПИСЬМЕННИКА С. ЦВЕЙГА)**

У сучасній лінгвістиці та суміжних дисциплінах одним із провідних напрямів досліджень є когнітивний аналіз, у межах якого дедалі більшого значення набуває фреймовий підхід до вивчення мовних явищ. Фреймовий аналіз є одним із базових методів дослідження механізмів взаємодії вербальних та когнітивних структур [2, с. 89]. Фреймові моделі виявилися настільки практичними, що багато когнітивних наук використовують їх для моделювання людської свідомості та різних пов'язаних з нею структур і процесів. Проте теорія фреймів набуває все більшої популярності не лише в галузях когнітивної науки та інформатики, а й у лінгвістиці та літературознавстві [1, с. 127].

Фрейм «Gefühl» («Почуття») розглядаємо як когнітивну структуру, що базується на категоріальних знаннях про людські почуття, зафіксованих у лексикографічних джерелах. Німецький словник Duden подає таке визначення: *Gefühl ist psychische Regung, Empfindung des Menschen, die seine Einstellung und sein Verhältnis zur Umwelt mitbestimmt* [3], тобто мова йде про психологічні почуття, відчуття людини, які визначають її погляди та ставлення до оточуючого світу. Згідно з визначенням німецькомовного універсального словника Langenscheidt, почуття – це «те, що люди відчувають душею (а не розумом): страх, полегшення, радість, безпечність, невпевненість» (*Gefühl ist das, was man in seinem Inneren (nicht mit dem Verstand) empfindet, spürt: Angst, Erleichterung, Freude, Geborgenheit, Unsicherheit* [4, с. 405]).

На основі цих дефініцій визначаємо основні термінали, які складають фрейм «Gefühl»: *Angst – Erleichterung – Freude – Geborgenheit – Unsicherheit*:

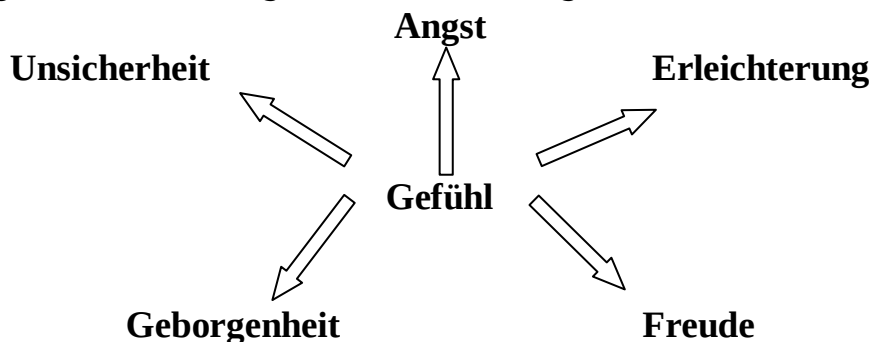

Рис. Структура фрейму 'Почуття'

Розглянемо функціонування фреймових структур «Gefühl» у романі австрійського письменника Стефана Цвейга «Нетерпіння серця» [5], в якому автор не лише висвітлює основні проблеми, з якими стикається кожна людина, як-от стосунки в сім'ї, здоров'я, дружба, суспільство та особистість, внутрішній

світ людини, а й детально описує емоційну гаму людських почуттів – любов, ненависть, співчуття, дружбу, розчарування, страх, переживання, тощо.

Проаналізуємо фрагмент, який описує вчинки лікаря головної героїні твору Едіт – Кондора: *...immer neu und an täglich anderen Proben genieße ich diese plötzlich in mich gefahrene Lust. Und ich sage mir: von jetzt ab helfen, soviel du kannst, jedem und jedem! Nie mehr träge, nie mehr gleichgültig sein! Sich steigern, indem man sich hingibt, sich bereichern, indem man jedem Schicksal sich verbrüder, jedes Leiden durch Mitleiden versteht und besteht. Und mein über sich selbst erstauntes Herz zittert vor Dankbarkeit für die Kranke, die ich unwissend gekränkt, und die durch ihr Leiden mich diese schöpferische Magie des Mitleids gelehrt* [5,

с. 69]. У фреймових структурах емоційної тематики спостерігаємо поєднання термінальних елементів, що представляють фрейм «Почуття» та фрейм більш загального рівня – «Людина» (*ein wunderbarer Mensch, eine Verpflichtung, helfen, schuldig fühlte, dankbar*). Кекешфальва захоплюється Кондором, подібних йому людей він ще не зустрічав. Лікар справді був відомий не лише своїми професійними здібностями та досягненнями, а й умінням виражати щире, добре співчуття. Він не міг відмовити в допомозі жодній людині, чим і здобув прихильність не лише заможних сімей, а й простолюдців. Ніхто не міг засумніватися у його найщиріших намірах, у його простому, відкритому, людському милосерді, адже саме через своє співчуття він одружився на сліпій жінці і жодного разу не посмів її докоряти за це, а навпаки доглядав її, як ніхто не зміг би.

Читаючи наступний уривок, можемо порівняти почуття Антона Гофмільера та лікаря Кондора завдяки поєднанню та переплетенню лексичних одиниць, що представляють фрейм «Співчуття» (*nie mehr gleichgültig sein, indem man jedem Schicksal sich verbrüder, jedes Leiden durch Mitleiden versteht und besteht, schöpferische Magie des Mitleids*). Фрагмент описує високі прагнення головного персонажа завжди, у будь-яку хвилину допомагати іншим, і хоча ще нічого не зроблено, Антон уже радіє та пишається собою: *gefahrene Lust, sich steigern, indem man sich hingibt, sich bereichern, und mein über sich selbst erstauntes Herz zittert vor Dankbarkeit*. Якщо в попередньому прикладі ми бачимо щирість та милосердя Кондора на діях, то в Антона це поки лише слова, захоплення самим собою. Обидва фрагменти ще раз підтверджують слова С. Цвейга, про те, що співчуття буває різним (*Es gibt eben zweierlei Mitleid*); читачеві автор доводить це на прикладі двох героїв роману – Кондора та Антона.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козак, С. В. (2021). Фреймова презентація внутрішніх переживань героїв у художньому дискурсі (на матеріалі творчості С. Цвейга). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса. № 48. С. 127–130.
2. Козак, С. В. (2023). Відображення фрейму «Побут» у літературному дискурсі (на матеріалі творів С. Цвейга). *Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 21-22 лип. 2023 р.)*. Львів–Торунь: Liha-Pres. С. 89–91.

3. Duden. URL: <http://www.duden.de/suchen/dudenonline/gef%C3%BChl>
4. Langenscheidt. (2003). Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache / Herausgeber von Professor Dr. Dieter Götz, Professor Dr. Günther Haensch, Professor Dr. Hans Wellmann. Berlin und München. 1253 S.
5. Zweig, S. (1954). Ungeduld des Herzens. Frankfurt a. M. 429 S.

НАТАЛІЯ ЛІЩИНСЬКА

**ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
м. ТЕРНОПІЛЬ**

МУЗИКА СЛОВА У РОМАНІ НАТАЛІЇ ГУРНИЦЬКОЇ «МЕЛОДІЯ КАВИ У ТОНАЛЬНОСТІ КАРДАМОНУ»

Проза епохи постмодернізму позначена стильовим еkleктизмом, інтертекстуальністю й інтермедіальністю. Художній твір виникає на зламі мистецтв, поєднуючи зображально-виражальні можливості слова, звуку, барви, гри світла й тіні, пластики скульптури, величі архітектури, фокусування об'єктива камери, ракурсу відеозйомки. Такий спосіб творення художньої дійсності фокусує увагу дослідників на проблемі синтезу мистецтв у художньому творі.

Об'єктом нашої розвідки є дебютний роман Наталії Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону», а предметом – синтез літератури та музики у ньому.

Незважаючи на популярність аналізованого твору, появу його другої частини й масштабну екранізацію, він залишається маловивченим. Л. Мірошніченко досліджувала особливості характеротворення у романі [6]. Б. Завітняк [3] й Н. Шевченко він зацікавив філософським підтекстом і мотивом кохання [11]; жанрова специфіка й гендерні аспекти «Мелодії кави у тональності кардамону» Н. Гурницької стали предметом наукового пошуку О. Лілік, О. Сазоновської [5], Н. Павлусів та Г. Попадинець [7]. Серед мовознавчих досліджень знаходимо працю Н. Дяченко та Ю. Малькевич, де описано особливості вживання побутової лексики у романі [2].

Цікавою з погляду дослідження музичності твору Н. Гурницької є рецензія Г. Клименко-Синьоок. Дослідниця здійснила цікаву інтерпретацію «звучання» мелодії кави у тональності кардамону, «писаної» словом: вона ретельно відстежує динаміку розгортання почуттів Анни й Адама, сюжетні ходи у романі, підсилені «музичними» назвами розділів, звертає увагу на атмосферність описів вуличок Львова та Жовкви ХІХ ст., майстерність та психологізм у створенні пейзажів [4].

Огляд наукових праць, об'єктом вивчення у яких стала «Мелодія кави у тональності кардамону», показав, що лише окремі дослідники [3], [4], [11] звертають увагу на використання засобів музики в цьому художньому полотні. Тому ця проблема є актуальною і потребує більш детального вивчення.

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЛОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР»**

21 березня 2025 року

CONFERENCE PROCEEDINGS

**“CONTEMPORARY TRENDS IN PHILOLOGICAL AND PEDAGOGICAL
RESEARCH: NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSIONS”**

MARCH 21st, 2025

Підписано до друку 01.04.2025.

Формат 60x 84/16. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсетний 80 г/м². Друк електрографічний.

Умов.-друк. арк. 17,21. Обл.-вид. арк. 19,98

Тираж 300 примірників. Замовлення № 04/25/1-32.

ISBN 978–966–654–775–3

